

ENSENYAMENT DE TREBALL SOCIAL

Curs acadèmic: 2002-2003

TREBALL SOCIAL FAMILIA I INFÀNCIA

Assignatura Optativa: Primer Quadrimestre

Professora: Montse Toledo Mariné

AULA: 503

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA

L'assignatura de Treball Social família i infància podria abordar-se des de diferents perspectives. Com a futurs treballadors socials, però, majoritàriament treballarem amb famílies multiproblemàtiques i infants en situació de risc o d'alt risc social.

Així, doncs, centrarem l'assignatura en fer anàlisis de necessitats i situacions familiars en què els infants i les seves famílies estan passant dificultats, dels programes i recursos que van dirigits a la prevenció i intervenció en aquest àmbit, així com de la política social que emmarca els serveis adreçats a la infància.

També caldrà tenir un coneixement de la legislació vigent ja que en gran mesura determinarà la nostra actuació.

En definitiva l'assignatura pretén ser a més d'un espai que permeti adquirir coneixements en aquesta matèria, un espai de reflexió i debat del paper del treballador social amb la tasca que avui en dia es porta a terme i/o s'hauria de portar amb els infants i les seves famílies que es troben en situació de risc.

METODOLOGIA

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant explicacions teòriques del professor que seran completades amb el treball personal i grupal de l'alumne amb diferents activitats que poden ajudar a aprofundir sobre la matèria que es va tractant a cada moment.

Les propostes de treball de l'alumne poden centrar-se en diverses activitats:

1.- Supòsits pràctics en els quals cal posar en pràctica els coneixements adquirits en l'apartat teòric(anàlisi de casos, joc de rol...)

2.- Lectura d'algun article o llibre per la seva posterior anàlisi.

3.- Possibilitat de veure algun vídeo que faci referència directa a temes tractats a classe (documentals, pel·lícules).

4.- Presentació per part dels alumnes de situacions o casos que tinguin interès per comentar-los bé perquè els coneguin personalment o per mitjans de comunicació.

BLOCS TEMÀTICS

- Delimitació del camp d'actuació
- El treball social en l'àmbit de la família i la infància de de l'atenció social primària.
- Marc legal i política d'actuació amb família i infància
- El treball social en l'àmbit de la família i infància des dels serveis socials especialitzats.

DESENVOLUPAMENT DELS BLOCS TEMÀTICS

*** Delimitació del camp d'actuació. Marc conceptual**

- . El subjecte d'intervenció: famílies multiproblemàtiques i infants en situació de risc o alt risc social.
- . Les necessitats bàsiques de la infància. Els seus drets.
- . Els maltractaments infantils: classificació, factors de risc i models explicatius.
- . La resiliència.

*** Marc legal i política d'actuació en l'àmbit de la família i la infància**

- . Evolució dels organismes competents en l'àmbit de protecció i reforma de menors.
- . Legislació bàsica i competències en aquesta matèria
- . Política d'actuació en aquest àmbit d'intervenció

. Mesures administratives i tècniques que pot adoptar l'administració davant un menor desemparat.

*** El treball social en l'àmbit de la família i la infància des de l'atenció social primària**

- . Principis generals d'atenció a la infància
- . Detecció: tipologia i indicadors de detecció. Notificació.
- . Intervenció: el treball individual, grupal i comunitari
- . Equipaments socio-educatius
- . Els professionals del servei
- . El treball en xarxa

• El treball social en la família i infància des dels serveis socials especialitzats

- . EAIA: definició i composició de l'equip. Procés d'intervenció (recepció de demanda, investigació-valoració i proposta).
- . Mesures d'atenció a la pròpia família
- . L'acolliment familiar amb família extensa
- . L'acolliment simple institucional: definició i tipologia de centres. Procés d'intervenció en l'atenció residencial.
- . L'acolliment familiar simple aliè. Definició. Classificació. Procés d'intervenció amb les famílies acollidores i menors susceptibles de la mesura.
- . L'adopció nacional i internacional. Definició. Procés de formació i valoració de les famílies sol·licitants. Intervenció en l'adopció.

AVALUACIÓ

L'avaluació final consistirà en un exercici escrit final dels continguts que s'hagin donat a l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA

- . Amorós, Pere (1993) **Metodologia d'intervenció en medi obert**. BCN. Generalitat de Catalunya. Centre d'Estudis i Formació Especialitzada.
- . Arrieta, Lola i Moresco, Marisa. (1992) **Educar des de el conflicto**. Madrid. CSS

- . Asociación cultural La Kalle. (1995) **Educación de calle. Hacia un modelo de intervención en marginación juvenil.** Madrid. Popular
- . Audusseau-Pauchard, Martine (1997) **Adoptar un hijo hoy.** BCN. Planeta
- . Barudy, Jorge (1998). **El dolor invisible de la infancia.** BCN. Paidós
- . Bonal, Ramon. **La pedagogia al carrer.** Claret. Col·lecció Els Daus, 106
- . Cirillo, Stefano.(1991) **Niños maltratados.** BCN. Paidós.
- . Cirillo, Stefano (1993) **Familias en crisis y acogimiento familiar.** Madrid. Ministerio de Asuntos Sociales.
- . Colom, A.L. **Modelos de intervención socioeducativa.** (1987). Madrid. Narcea
- . Cyrulnik, Boris. **Los patitos feos. La resiliència: una infancia infeliz no determina la vida.** Gedisa.
- . Freire, Paulo. **Pedagogia del oprimido.** (1988). Madrid. Siglo XXI
- . Gamella, Juan. **La historia de Julián.** Popular, núm. 5
- . Guerau, Faustino. **El educador de calle** (1987). BCN. Roselló.
- . Intebi Irene V. **Abuso sexual infantil en las mejores familias.** (1998): BCN. Gránica.
- . Lloret, Antoni. **L'infant maltractat** (1983). BCN. Univers de l'Index
- . Martínez Requena, Enrique. **La calle es de todos** (1982). Popular
- . Martínez Requena, Enrique. **Cachorros de nadie.** Madrid. Popular, núm. 5
- . Mateo Pérez, Maria Rosa. (1995) **¿Por qué adoptar en otro país?** (1995).BCN. CIES

. Ministerio de Asuntos Sociales. Necesidades de la infancia y protección infantil. Fundamentación teórica, clasificación y criterios educativos (1995) Madrid.

. Ministerio de Asuntos Sociales. Infancia y sociedad.

. Mondragon, Jasone i Trigueros, Isabel. **Manual de prácticas de trabajo social con menores** (1993). Madrid. Siglo XXI

. Paul Ochotorena, J. Arruabarrena, M.I. **Manual de Protección Infantil** (1996). BCN. Masson

. **Pioneros, educación en libertad** (1989). Madrid. Popular.

. Siegel E. Stephanie. **Su hijo adoptado** (1992). BCN. Paidós

. Thellier, Giller. **Metodología de l'acció educativa**. Col·lecció Arnau d'Escala, núm. 2

. Triseliotis, John. **El trabajo de grupo en la adopción y el acogimiento familiar** (1993) Ministerio de Asuntos Sociales. Madrid.

. Valverde, Jesús. **El proceso de inadaptación social**. Popular, núm. 3. Madrid